КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 343.9:35.088.6
DOI 10.36919/3041-1149(Print).10.2025.101-106

Н. А. Лугіна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права та процесу,
Державний податковий університет
email: natali.lugina7@gmail.com
ORCID 0000-0001-6005-2943;
Л. В. Омельчук,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права та процесу,
Державний податковий університет
email: o.l.v.0328@gmail.com
ORCID 0009-0002-4413-0272;
В. О. Підгородецький,
здобувач вищої освіти,
Державний податковий університет
email: valintin2002mu@gmail.com
ORCID 0000-0001-7812-7384

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ ПРИВЛАСНЕННЮ В СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті досліджено комплекс кримінально-правових і кримінологічних засад запобігання привласненню майна службовими особами, передбаченого ст. 191 КК України. Наголошено, що це правопорушення має підвищений рівень суспільної небезпеки, оскільки посягає на стабільність механізму державного управління, деформує функціонування публічної служби та підриває довіру громадян до владних інституцій. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах воєнного стану, коли ефективність і прозорість управління державними ресурсами стає критично важливою для забезпечення обороноспроможності, економічної стійкості та гуманітарної підтримки населення.

Проаналізовано правову природу привласнення як форми корисливого службового зловживання, вчиненого через використання посадовою особою своїх повноважень всупереч інтересам служби. Наведено типові способи реалізації цього злочину, встановлені судовою практикою, зокрема маніпулювання обліковими документами, розпорядження ввіреним майном у приватних інтересах, підроблення фінансової звітності, використання проміжних організацій для приховування реального руху активів.

Досліджено криміногенні чинники, які сприяють вчиненню привласнення: індивідуально-психологічні характеристики службовців, їхня ціннісна орієнтація, організаційні недоліки в структурі управління, недостатній внутрішній контроль, прогалини в регламентації процедур розпорядження державними ресурсами, надмірна автономність посадових осіб і слабкість механізмів зовнішнього нагляду. В умовах воєнного стану, як підкреслено авторами, додаткові ризики зумовлені спрощенням контрольних процедур, оперативністю закупівель і значними обсягами переміщення матеріальних цінностей і гуманітарних вантажів.

© Лугіна Н. А., Омельчук Л. В., Підгородецький В. О., 2025

Обґрунтовано, що ефективна система запобігання повинна розглядатися як багаторівнева структура, яка охоплює кримінально-правові, організаційні, управлінські, фінансові й оперативно-розшукові інструменти. Авторами підкреслено, що превентивний ефект забезпечує не стільки суворість кримінальних санкцій, скільки невідворотність викриття протиправної поведінки, дієвість контролю та аудитів, цифровізація облікових процесів, впровадження антикорупційного комплаєнсу й сучасних систем фінансового моніторингу. Зроблено висновок, що реальна протидія привласненню можлива лише за умови узгодженості інституційних механізмів, удосконалення процедур управління державним майном і формування культури нульової толерантності до корупційних практик.

Ключові слова: *привласнення, службова діяльність, службова особа, корисливі злочини, кримінально-правова відповідальність, кримінологічні детермінанти, запобігання, службова корупція.*

Постановка проблеми та її актуальність. Привласнення майна службовими особами є одним із найбільш поширених і суспільно небезпечних правопорушень у сфері службової діяльності, оскільки посягає на засади публічного управління та підриває довіру до державних інституцій. В умовах воєнного стану ця проблема набуває особливої гостроти, адже значне розширення обсягів матеріальних ресурсів, гуманітарної допомоги й оборонних закупівель супроводжується спрощенням процедур контролю та підвищеною автономією посадових осіб. Це створює додаткове криміногенне середовище для реалізації корисливих намірів. Попри наявність кримінально-правових заборон, механізми запобігання привласненню залишаються недостатньо ефективними через недосконалість внутрішнього аудиту, слабкість управлінських процедур, толерантність до службових зловживань і фрагментарність превентивної інфраструктури. Вирішення цієї проблеми потребує комплексного аналізу чинників, які її зумовлюють, та удосконалення взаємодії кримінально-правових, організаційних і кримінологічних заходів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика кримінально-правової протидії привласненню в службовій сфері відображена в працях Ю. Левченка, Т. Миронюк, Н. Головкіної, Р. Вовченка, Б. Головкіна, Т. Козлової та ін. Дослідники акцентують на правовій природі діяння, особливостях кваліфікації, системних вадах контролю й організаційного середовища, що зумовлюють корисливі зловживання. У науковій літературі підкреслюється латентність таких злочинів, залежність їхнього поширення від ефективності внутрішнього аудиту, прозорості управлінських процедур і рівня інституційної відповідальності. Окремі автори наголошують на потребі в гармонізації національних превентивних механізмів із міжнародними стандартами боротьби з економічними злочинами. Водночас комплексні міждисциплінарні дослідження, що поєднують кримінально-правовий і кримінологічний підходи до запобігання привласненню в контексті воєнного стану, залишаються недостатньо розвиненими, що зумовлює актуальність обраної тематики.

Метою дослідження є формування комплексного науково обґрунтованого підходу до системи запобігання привласненню в службовій діяльності за рахунок аналізу правової природи злочину, визначення його ключових детермінант та оцінювання ефективності кримінально-правових, організаційних, управлінських і процесуально-оперативних механізмів превенції, особливо в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності становлять підвищену суспільну небезпеку, оскільки посягають на стабільність механізму державного управління та підривають суспільну довіру до влади. Варто наголосити, що в умовах воєнного стану вимоги до доброчесності та належного виконання службових повноважень набувають особливої актуальності, адже від ефективності діяльності службових осіб залежить забезпечення верховенства права та сталість функціонування державних інституцій. У цьому контексті встановлення кримінальної відповідальності за найнебезпечніші прояви службової протиправності є вагомою передумовою охорони публічної влади та підвищення ефективності запобігання таким правопорушенням.

Як справедливо зазначають Ю. Левченко й Т. Миронюк, правова природа діяння, передбаченого статтею 191 КК України, полягає в тому, що службова особа незаконно звертає ввірене чи підконтрольне їй майно на свою користь або на користь третіх осіб, діючи через зловживання наданими повноваженнями. Особливістю такого посягання є те, що винна особа користується легальним доступом до майна, отриманим у зв'язку зі службовою діяльністю, але реалізує його всупереч установленим правилам та інтересам служби, перетворюючи чуже майно на об'єкт власного протиправного збагачення [5, с. 130].

На нашу думку, структура складу злочину, передбаченого статтею 191 Кримінального кодексу України, демонструє органічне поєднання корисливого мотиву зі спеціальним статусом службової особи [4]. Саме тому межі кримінальної відповідальності повинні бути чітко окресленими, щоб уникнути невиправданого розширення чи звуження криміналізації та забезпечити коректне розмежування цього діяння від інших форм посягань на власність і суміжних службових злочинів.

Судова практика засвідчує, що найбільш поширеними способами привласнення є пряме вилучення майна, неправомірне перерахування бюджетних коштів, завищення вартості товарів чи робіт, використання фіктивних операцій або підставних постачальників [7]. Варто наголосити, що у воєнних умовах ці способи доповнюються ризиками неправомірного використання гуманітарної допомоги, матеріально-технічних ресурсів та обсягів воєнних закупівель.

Однак, як підкреслює Б. Головкін, кримінально-правова відповідальність сама собою не здатна забезпечити належний рівень попередження службових корупційних посягань без існування ефективної превентивної інфраструктури. Кримінальна норма фіксує заборону та визначає санкцію, але не усуває соціальних, організаційних і процедурних умов, які формують можливість і мотивацію до вчинення злочину [2]. Тому аналіз заходів запобігання привласненню має принципове значення для формування комплексної моделі протидії.

Кримінологічні дослідження одностайно підкреслюють, що службове привласнення зумовлюється не лише індивідуальною девіантною поведінкою, а й системними вадами інституційного середовища. Серед найбільш значущих детермінант науковці зазначають низьку ефективність внутрішнього контролю, розмитість управлінської відповідальності, толерантність до корупційних практик, низький рівень правової культури та недосконалість процедур доступу до державних ресурсів.

Р. Вовченко слушно зауважує, що в службовій сфері високий ризик вчинення привласнення пов'язаний із дисбалансом між обсягом повноважень і рівнем контролю. Чим більш автономно особа розпоряджається матеріальними цінностями, тим вищою є імовірність реалізації корисливих мотивів, особливо за відсутності прозорих процедур [1]. Зі свого боку Ю. Левченко і Т. Миронюк акцентують на соціально-психологічних чинниках: звичності дрібних зловживань, відчутті безкарності, корпоративних корупційних традиціях [5]. Проте, на наше переконання, зазначені чинники не вичерпують усього комплексу причин, що формують сприятливе середовище для таких посягань. Важливу роль відіграє також інституційний контекст: рівень організаційної культури, ефективність внутрішнього аудиту, наявність дієвих механізмів реагування на порушення, а також готовність керівництва запобігати конфліктам інтересів. Лише поєднання індивідуальних, соціальних і структурних детермінант формує той криміногенний простір, у межах якого службова особа може реалізувати корисливі наміри.

Як підкреслює Т. Козлова, у період воєнного стану ситуація ускладнюється тим, що значна частина контрольних процедур спрощується або скорочується для забезпечення оперативності ухвалення рішень і мобільності управління. Це створює сприятливий фон для привласнення гуманітарних і матеріальних ресурсів, оскільки ослаблення внутрішнього аудиту, зменшення перевірок і підвищений рівень довіри до посадових осіб розширюють можливості для реалізації корисливих намірів. У таких умовах виникає об'єктивна потреба у впровадженні додаткових кримінально-правових і організаційних превентивних механізмів, зокрема вдосконаленні систем обліку, моніторингу, прозорості процедур та запровадженні спеціальних гарантій відповідальності в оборонній і гуманітарній сферах [3].

До кримінально-правових заходів запобігання належать як норми кримінального закону, так і спеціальні правові інструменти, які спрямовані на стримування злочинів ще на підготовчій стадії. Чіткість визначення складу злочину, тяжкість санкцій, невідворотність кримінальної відповідальності становлять фундамент загальної превенції. Водночас сучасна доктрина слушно відходить від уявлення, що суворість покарання є ключовим стримувальним чинником. Суворі санкції мають значення на рівні загальної превенції, однак вони не є дієвими без своєчасного виявлення правопорушення та впевненості службової особи в реальному ризику бути викритою. Як зазначають Н. Реплюк та В. Копча, застосування оперативно-розшукових заходів і спеціальних слідчих дій формує саме той превентивний ефект, який збільшує ймовірність виявлення й документування протиправної діяльності, а отже, стримує її прояв [6].

На наше переконання, значну роль у системі запобігання відіграють заходи, які формально не належать до кримінально-правових, але безпосередньо впливають на можливість виникнення привласнення. Це внутрішній і зовнішній контроль, аудит, організаційне розмежування повноважень, електронні системи обліку та закупівель, механізми повідомлення про корупцію.

Колектив авторів на чолі з Б. Головкіним обґрунтовано підкреслюють, що антикорупційний комплаєнс у публічному та приватному секторах є ефективним інструментом превенції, оскільки дає змогу усувати прогалини в управлінні активами. В Україні впровадження комплаєнс-політик, зокрема системи прозорих закупівель, значно зменшило можливості для розкрадання й привласнення ресурсів [2].

Особливою ланкою превенції є механізми внутрішнього фінансового контролю. Наявність незалежних аудитів, обов'язкових ревізій, систем подвійного контролю та автоматизованих інвентаризацій істотно знижує ризик одноосібного розпорядження цінностями. Там, де контроль формальний або недостатній, рівень службових корупційних посягань зростає в рази.

Також важливу частину превентивної інфраструктури становлять засоби кримінального процесу й оперативно-розшукові інструменти: негласні слідчі дії, контроль за вчиненням злочину, фінансовий моніторинг, аналітика ризикових транзакцій, цифрове трасування коштів. За твердженнями Н. Реплюк та В. Копчі, ефективність зазначених процесуальних і оперативно-розшукових інструментів зумовлена не лише їхньою здатністю виявляти та документувати вже вчинені злочини, але й тим превентивним середовищем, яке вони створюють. Реальний і відчутний ризик викриття змушує потенційного правопорушника враховувати високу ймовірність встановлення факту привласнення, фіксації його дій і подальшого притягнення до відповідальності [7]. Отже, сам факт існування дієвих механізмів контролю, аудиту, фінансового моніторингу та негласних слідчих дій чинить стримувальний вплив, зменшуючи готовність службових осіб реалізовувати корисливі наміри.

Однак, незважаючи на наявність значного нормативного та організаційного підґрунтя, система запобігання привласненню залишається недостатньо ефективною. Ключовими проблемами є фрагментарність механізмів контролю, недостатня незалежність внутрішнього аудиту, нерівномірне впровадження комплаєнсу, толерантність до корупційних практик, низька індивідуальна відповідальність за управління майном.

Удосконалення системи запобігання потребує комплексного підходу: гармонізації адміністративних процедур із кримінально-правовими та процесуальними механізмами, посилення контролю, прозорості та цифровізації управлінських процесів. Важливо формувати культуру нетерпимості до корупційних практик, удосконалювати інструменти захисту викривачів і системи регулярного оцінювання корупційних ризиків.

Висновки. Проведене дослідження свідчить, що запобігання привласненню в службовій діяльності повинно здійснюватися в рамках цілісної системи, яка поєднує кримінально-правові, кримінологічні, організаційно-управлінські та процесуально-оперативні механізми. Кримінальна норма, що передбачає відповідальність за привласнення, є лише частиною превентивного потенціалу держави. Ефективність запобігання залежить від взаємодії законодавства з інституційними засобами контролю, антикорупційними політиками, фінансовим моніторингом та оперативним реагуванням.

Детермінанти службового привласнення мають як індивідуальний, так і системний характер, а тому превенція повинна бути багаторівневою. В умовах трансформаційних процесів, воєнного стану та зростання обсягів державних ресурсів актуальність комплексної системи запобігання привласненню лише посилюється. Запропоновані в дослідженні підходи дають змогу розглядати цю проблему не лише як правову, але й як соціальну та управлінську, що вимагає міждисциплінарного реагування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вовченко Р. А. Запобігання кримінальним правопорушенням у сфері службової діяльності, що вчиняються працівниками Національної поліції України : дис. … д-ра філос. за спеціальністю 081 «Право» / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2025. 222 с. URL : https://elar.navs.edu.ua/items/7ad3343c-19ce-4a07-a555-aef19e32c218

2. Запобігання корупції у приватному секторі : монографія / Б. М. Головкін, В. С. Батиргареєва, О. В. Новіков та ін. ; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2020. 286 с.

3. Козлова Т. Кримінальні корупційні правопорушення під час дії воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 826–831. URL : https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.121

4. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text

5. Левченко Ю., Миронюк Т. Кримінологічна характеристика привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2023. Т. 2, № 76. С. 126–132. URL : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.76.2.21

6. Реплюк Н., Копча В. Правове використання спеціальних засобів при розслідуванні службового підроблення документів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2024. Т. 3, № 83. С. 249–254. URL : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.38

7. Яновська О. Новели судової практики Верховного Суду у кримінальних провадженнях. 2024. URL : https://share.google/xfOUSLf0pDzCxdozL

REFERENCES

1. Vovchenko, R. A. (2025). *Prevention of criminal offenses in the field of official activity committed by employees of the National Police of Ukraine* (Doctoral dissertation) / National Academy of Internal Affairs. URL : https://elar.navs.edu.ua/items/7ad3343c-19ce-4a07-a555-aef19e32c218 [in Ukrainian].

2. Prevention of corruption in the private sector / B. M. Holovkin, V. S. Batyrharieieva, O. V. Novikov, et al. ; B. M. Holovkin, ed. Pravo, 2020. 286 p. [in Ukrainian].

3. Kozlova, T. (2025). Criminal corruption offenses during martial law. *Analytical and Comparative Jurisprudence*, 2, 826–831. URL : https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.121 [in Ukrainian].

4. Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001, No. 2341-III. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text [in Ukrainian].

5. Levchenko, Yu., & Myroniuk, T. (2023). Criminological characteristics of misappropriation, embezzlement of property, or taking possession of it through abuse of official position. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series*, 2(76), 126–132. URL : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.76.2.21 [in Ukrainian].

6. Repliuk, N., & Kopcha, V. (2024). Legal use of special means in the investigation of official forgery of documents. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series*, 3 (83), 249–254. URL : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.38 [in Ukrainian].

7. Yanovska, O. (n.d.) (2024). New developments in the case law of the Supreme Court in criminal proceedings. URL : https://share.google/xfOUSLf0pDzCxdozL [in Ukrainian].

N. A. Luhina, L. V. Omelchuk, V. O. Pidhorodetskyi. CHARACTERISTICS OF MEASURES FOR PREVENTING EMBEZZLEMENT IN OFFICIAL ACTIVITIES

In the article, the authors examine a comprehensive set of criminal-law and criminological principles for preventing the misappropriation of property by public officials as provided for in Article 191 of the Criminal Code of Ukraine. It is emphasized that this offence poses an elevated degree of social danger, as it undermines the stability of the system of public administration, distorts the functioning of the civil service, and erodes public trust in state institutions. This issue becomes particularly acute under the conditions of martial law, when the efficiency and transparency of managing state resources are critically important for ensuring defence capability, economic resilience, and humanitarian support for the population.

The legal nature of misappropriation is analysed as a form of selfish abuse of office committed by a public official through the use of their authority contrary to the interests of the service. Typical methods of committing this offence identified in judicial practice are presented, including manipulation of accounting documents, the disposal of entrusted property for private benefit, falsification of financial reporting, and the use of intermediary entities to conceal the real movement of assets.

The study examines criminogenic factors contributing to the commission of misappropriation: the individual-psychological characteristics and value orientations of officials, organisational deficiencies within administrative structures, insufficient internal control, gaps in the regulation of procedures for managing state resources, excessive autonomy of officials, and the weakness of external oversight mechanisms. As the authors emphasize, under martial law additional risks arise from simplified control procedures, expedited procurement, and large-scale movement of material assets and humanitarian supplies.

It is substantiated that an effective prevention system should be viewed as a multi-level structure encompassing criminal-law, organisational, managerial, financial, and operational-search instruments. The authors highlight that the preventive effect is ensured not so much by the severity of criminal sanctions as by the inevitability of detection, the effectiveness of control and audits, digitised accounting processes, the implementation of anti-corruption compliance, and modern financial monitoring systems. It is concluded that real counteraction to misappropriation is possible only under conditions of coherent institutional mechanisms, improved procedures for managing state property, and the development of a culture of zero tolerance toward corrupt practices.

Keywords: *misappropriation, public service, public official, acquisitive crimes, criminal liability, criminological determinants, prevention, official corruption.*

EUROPEAN UNIVERSITY

Scientific Journal

EUROPEAN LEGAL JOURNAL

Issue 10

Kyiv
2025

ISSN 3041-1149 (Print)
УДК 340

Founder and Publisher: Private Higher Educational Establishment «European University»
Was founded in 2023.
Extract from the register of media entities: Media Identifier R30-01886,
decision of the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting
№ 1387 dated November 16, 2023.
The journal is included in the List of Scientific Professional Publications of category "B"
by the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 02.10.2024 No. 1415
for specialties 081 "Law"; 293 "International Law".

Publication frequency: As materials accumulate.
Languages of publication: Ukrainian, English.

Recommended for printing by the decision of the Academic Council
of the Private Higher Educational Establishment «European University»
(protocol No. 10 dated October 14, 2025).

Editorial Board:

Editor-in-Chief: *Petro Vasylovych Tsimbal*, Doctor of Law, Professor, Honored Lawyer of Ukraine.
Deputy Editors-in-Chief: *Maxim Oleksandrovych Tymoshenko*, Doctor of Law, Professor;
Olga Anatoliivna Tymoshenko, PhD of Law, Associate Professor.
Managing Secretary: *Mykhailo Pavlovych Klymchuk*, PhD in Law, Associate Professor.
Editorial Board Members: *Valeriia Kostyantynivna Antoshkina*, Doctor of Law, Associate Professor; *Iryna Volodymyrivna Basysta*, Doctor of Law, Professor; *Hanna Petrovna Vlasova*, Doctor of Law, Professor; *Volodymyr Ivanovych Halahan*, Doctor of Law, Professor; *Volodymyr Ivanovych Zavidniak*, PhD of Law, Associate Professor; *Ihor Oleksandrovych Yerusalimov*, PhD of Law, Associate Professor; *Petro Yuriiovych Kravchuk*, PhD of Law, Associate Professor; *Ihor Volodymyrovych Pyrih*, Doctor of Law, Professor; *Zhanna Volodymyrivna Udovenko*, Doctor of Law, Associate Professor; *Kostiantyn Oleksandrovych Chaplynskyi*, Doctor of Law, Professor; *Volodymyr Vasyliovych Yusupov*, Doctor of Law, Professor; *Henrikas Maljevskis*, Doctor of Law, Professor *(Lithuania)*; *Marek Frishtak*, Doctor of Law, Professor *(Czech Republic)*.

European Legal Journal : The Scientific Journal / Editorial Board : P. V. Tsimbal (Editor-in-chief) and others. – Kyiv : Private Higher Educational Establishment «European University», 2025. – Issue 10. – 150 p.

The publication contains scientific articles dedicated to current issues in legal science and practice. The scientific journal was initiated with the aim of publishing the results of scientific research on problems of legal science, improving legislation, and law enforcement. The publication is intended for researchers, teachers, postgraduates, doctoral students, practical workers in the judicial and law enforcement fields, and all those interested in the problems of legal theory and application.

The Scientific Journal is indexed in Google Scholar.

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine.

Institutional Repository of the European University.

DOI (Digital Object Identifier) is assigned to the scientific articles of the edition.

The editorial board of the journal systematically works on including the scientific publication in international electronic libraries, catalogs, and scientometric databases with the aim of entering the global scientific information space, increasing the journal's rating, and the citation indexes of its authors.

The accuracy of factual information, quotes, personal names, geographical names, etc., is the responsibility of the authors of the publications. Articles in Ukrainian and English are printed in their author's version and recommended by reviewers.
The opinions of the authors may not necessarily align with the editorial board's position.
Reprints and translations are only allowed with the consent of the author and the publisher.

Address for editorial control:
16-v Academician Vernadsky Boulevard, Kyiv, 03115, Ukraine
email: legal.journal@e-u.edu.ua

© European Legal Journal, 2025

ЗМІСТ

Цимбал Г. П.
Рецензія на монографію Каланчі Інги Георгіївни
«Докази, що мають електронну форму, в кримінальному
процесі України: концептуальний аспект» 11–13

**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**

Корольов Ю. О., Атаманська С. С.
Педагогічні інновації в правовій освіті: STEM-методика викладання права 14–24

**КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО;
МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО**

Семенюк О. О., Соцький А. М.
Європейський підхід до регулювання штучного інтелекту
та його значення для прав людини 25–31

Маляр Я. А.
Вплив рішень Конституційного Суду України на формування
судової практики судів загальної юрисдикції 32–36

**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО;
ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

Антошкіна В. К., Рассомахіна О. А.
Трансформація правосуб'єктності комерційних суб'єктів
господарювання після скасування Господарського кодексу України 37–43

Бережний О. В.
Цільовий блок змісту ліцензування господарської діяльності
як інституту господарського права 44–50

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

Новицька Н. Б., Новицький А. М., Пальчик М. Л.
Природа права на доменні імена 51–57

Соцька А. М., Кравчук П. Ю.
Розвиток адміністративно-правового регулювання
державної служби в Україні в контексті євроінтеграції 58–64

Цимбал П. В., Климчук М. П., Малярчук Н. В.
Корупційні ризики в діяльності поліції та методи
їхнього адміністративно-правового запобігання 65–70

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Антошкіна В. К., Кузьменко О. В.
Електронний договір і персональні дані: взаємодія між GDPR
та Законом України «Про захист персональних даних» 71–78

Сірко Р. Б., Тимошенко О. А.
«Відсутність порушеного права» як інструмент касаційної селекції 79–87

Соцький А. М., Рассомахіна О. А.
Судовий захист прав на землю в умовах фрагментарності містобудівної документації 88–95

Журавель М. В., Тимошенко М. О.
Особливості використання нотаріусом альтернативних способів
врегулювання конфліктів, які виникають у процесі нотаріальної діяльності 96–100

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Лугіна Н. А., Омельчук Л. В., Підгородецький В. О.
Характеристика заходів запобігання привласненню в службовій діяльності 101–106

Фідря Ю. О., Гофман Ю. Б.
Етичні стандарти діяльності органів правопорядку
як чинник запобігання корупції: досвід України та Польщі 107–114

Малов Б. Є.
Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності в бізнесі під час війни 115–119

Шекун І. В.
Типологія осіб, які вчиняють привласнення
в службовій сфері: кримінологічний підхід 120–124

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Кузьменко О. В., Цимбал П. В.
Проблеми доказування шкоди, завданої дітям
під час воєнних злочинів, у контексті реалізації права на компенсацію 125–130

Мельничук Р. В.
Зміст права на захист у кримінальному процесі 131–137

Тахтай Є. М.
Роль системи безоплатної правничої допомоги
в забезпеченні права на захист у кримінальному провадженні 138–143

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Тимошенко О. А., Соцька А. М.
Концептуальні засади судового контролю
як гарантії прав і свобод людини в Україні 144–149

CONTENTS

Tsymbal G. P.
Review of the monograph by Inga Kalancha "Electronic evidence
in criminal proceedings in Ukraine: a conceptual aspect" 11–13

**THEORY AND HISTORY OF POWER AND RIGHTS;
HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL SCHOOLS**

Korolov Y. O., Atamanska S. S.
Pedagogical innovation in legal education: stem methodologies for law teaching 14–24

CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW

Semenuk O. O., Sotskyi A. M.
The european approach to artificial intelligence regulation
and its significance for human rights 25–31

Malyar Ya. A.
The influence of decisions of the Constitutional Court of Ukraine
on the formation of judicial practice of general courts 32–36

**COMMERCIAL LAW;
COMMERCIAL PROCEDURAL LAW**

Rassomakhina O. A., Antoshkina V. K.
Transformation of the legal capacity of commercial business
entities after the repeal of the Commercial Code of Ukraine 37–43

Berezhnyi O. V.
Target content block of licensing of economic activity as an institute of commercial law 44–50

**ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS;
FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW**

Novytska N. B., Novytskii A. M., Palchyk M. L.
The nature of domain name law 51–57

Sotska A. M., Kravchuk P. Yu.
Development of administrative and legal regulation of civil service
in Ukraine in the context of european integration 58–64

Tsymbal P. V., Klymchuk M. P., Malyarchuk N. V.
Corruption risks in police activities and methods of their administrative and legal prevention.....65–70

CIVIL LAW AND CIVIL PROCESS; FAMILY LAW; INTERNATIONAL PRIVATE LAW

Antoshkina V. K., Kuzmenko O. V.
Electronic contracts and personal data: interaction between
the gdpr and the law of Ukraine "On personal data protection" 71–78

Sirko R. B., Tymoshenko O. A.
"Absebce of an infringed right" as a tool of cassation selection 79–87

Sotskyi A. M., Rassomakhina O. A.
Judicial protection of land rights under conditions
of fragmented urban planning documentation 88–95

Zhuravel M. V., Tymoshenko M. O.
Features of the notary's use of alternative methods
of resolving conflict that arises in the process of notarial activities 96–100

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; CRIMINAL AND EXECUTIVE LAW

Luhina N. A., Omelchuk L. V., Pidhorodetskyi V. O.
Characteristics of measures for preventing embezzlement in official activities 101–106

Fidria Yu. O., Hofman Yu. B.
Ethical standards of law enforcement agencies as a factor
in preventing corruption: the experience of Ukraine and Poland 107–114

Malov B. Ye.
Criminology and prevention of crime in business during war 115–119

Shekun I. V.
Typology of persons committing embezzlement
in the official sphere: a criminological approach 120–124

CRIMINAL PROCEEDINGS AND CRIMINALISTICS; JUDICIAL EXPERTISE; OPERATIONAL SEARCH ACTIVITY

Kuzmenko O. V., Tsymbal P. V.
Problems of proving harm caused to children during war crimes
in the context of exercising the right to compensation 125–130

Melnychuk R. V.
Content of the right to defence in criminal process 131–137

Takhtay Ye. M.
The role of the free legal aid system in ensuring
the right to defense in criminal proceedings 138–143

JUDICIARY; PROSECUTOR'S OFFICE AND ADVOCACY

Tymoshenko O. A., Sotska A. M.
Conceptual principles of judical control as a guarantee
of human rights and freedoms in Ukraine 144–149